

Neuvoston väärennysasetuksen edellyttämät toimenpiteet

Euroopan unionin neuvosto on antanut 28.6.2001 asetuksen (EY) N:o 1338/2001 euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä. Asetus, jolla pyritään varmistamaan euron väärentämisen korkeatasoinen torjunta, on suoraan sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa

Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä tai perustettava yhteisymmärryksessä Euroopan keskuspankin kanssa kansallinen tutkimuskeskus. Suomen osalta kansalliseksi tutkimuskeskukseksi on nimetty sekä setelien että metallirahojen osalta keskusrikospoliisi, joka tutkii vääriksi epäillyt setelit ja metallirahat.

Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan luottolaitokset ja kaikki muut laitokset, jotka osallistuvat setelien ja metallirahojen ammattimaiseen lajitteluun ja levittämiseen ovat velvollisia poistamaan liikkeestä kaikki vastaanottamansa setelit ja metallirahat, jotka ne tietävät vääriksi tai joita ne riittävin perustein olettavat vääriksi. Tämä koskee myös niitä, esimerkiksi valuutanvaihtopisteitä, joiden toimintaan kuuluu eri valuuttamäärien setelien tai metallirahojen vaihto. Väärät tai vääriksi oletetut rahat on toimitettava viipymättä toimivaltaisille kansallisille viranomaisille. Jäsenvaltioiden on asetuksen mukaan säädettävä tehokkaita, oikeasuhtaisia ja vakuuttavia seuraamuksia velvollisuuksien laiminlyönnistä.

Suomen Pankilla on Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 5 §:n 1 momentin 6-kohdan mukaan oikeus antaa pankeille ja muille rahalaitoksille sekä vastaaville yhteisöille rahan käsittelyä koskevia määräyksiä ja ohjeita. Suomen Pankki korostaa, että asetuksen tarkoituksen toteuttamista varten on tarkastettava asianmukaisesti teknisin apuvälinein kaikkien vastaanotettujen eurosetelien ja -metallirahojen aitous ja toimitettava ne tarpeen vaatiessa viipymättä poliisiviranomaiselle edelleen keskusrikospoliisille toimitettavaksi. Rahat katsotaan vastaanotetuiksi, kun toimihenkilö on saanut rahanvaihtoa tai lajittelua varten tarkoitetut rahat haltuunsa, minkä jälkeen hän on velvollinen menettelemään asetuksen 6 artiklan 1 kohdan edellyttämällä tavalla.

Siinä tapauksessa, että rahan on tiedetty olevan väärä tai väärennetty on asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien laiminlyönnistä tuleva rangaistus säädetty rikoslaissa. Rikoslain 37 luvun 5 §:n mukaan joka vastaanottaa väärää tai väärennettyä rahaa käypänä, luovuttaa sen toiselle saattaakseen sen uudelleen sellaisenaan liikkeeseen, vaikka hän tietää rahan vääräksi tai väärennetyksi, on tuomittava väärän rahan käytöstä. Rangaistus on sakkoa tai vankeutta enintään yksi vuosi. Rikoksen yritys on rangaistava. Rikoslain 37 luvun 14 §:n mukaan myös oikeushenkilöllä on rangaistusvastuu pykälässä luetelluissa maksuvälinerikoksissa. Oikeushenkilö voidaan tuomita yhteisösakkoon, jos sen johtoon kuuluva taikka siinä tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä on ollut osallinen rikokseen tai sallinut rikoksen tekemisen taikka jos oikeushenkilön toiminnassa ei ole noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.